

Convenant Zink

Vraag & Antwoord

Versie 5

20/03/2014

Hieronder vindt u een overzicht van de meest gestelde vragen in verband met het Convenant Zink dat in de zomer van 2013 werd ondertekend in samenwerking met Minister Laruelle en Minister Onkelinx. We hebben getracht om telkens een zo volledig mogelijke uitleg te verschaffen, maar aarzel zeker niet contact op te nemen met het BEMEFA-secretariaat als u nog bijkomende vragen heeft. Dit kan telefonisch via +32 (0)2 512 09 55 of per e-mail via info@bemefa.be.

Let op: dit document wordt **regelmatig bijgewerkt** op basis van bijkomende informatie, of opmerkingen die we nog mogen ontvangen. Deze wijzigingen zullen telkens in het grijs worden gemarkeerd.

Inhoud

1	WAT IS HET DOEL VAN HET CONVENANT ZINK?	2
2	HOE KAN DIT DOEL BEREIKT WORDEN?	2
3	HOE IS HET CONVENANT ZINK TOT STAND GEKOMEN?	2
4	WIE KAN DIT CONVENANT ONDERTEKENEN?.....	2
5	KAN IK HET CONVENANT ONDERSCHRIJVEN ZONDER IN MIJN BEDRIJF ZINKOXIDE ALS GEMEDICINEERD VOOR-MENGSEL IN TE MENGEN?	3
6	IK WIL ALS MENGVOEDERFABRIKANT DEELNEMEN AAN HET CONVENANT ZINK. WELKE STAPPEN DIEN IK TE ONDERNEMEN?	3
7	HOE HAALT MEN EEN MAXIMUMGEHALTE VAN 110 MG TOTAAL ZINK / KG VOLLEDIG DIERVOEDER?	3
8	IS EEN BEMONSTERING GELINKT AAN HET CONVENANT?	4
9	WAT IS HET VERSCHIL TUSSEN TOEDIENING VAN ZINK ALS TOEVOEGINGSMIDDEL EN TOEDIENING VAN ZINKOXIDE ONDER DE VORM VAN EEN GEMEDICINEERD VOORMENGSEL? .	4
10	MAG IK EEN GEMEDICINEERD VOEDER MET ZINKOXIDE EXPORTEREN NAAR HET BUITENLAND (BV. FRANKRIJK OF NEDERLAND?)	5
	BIJLAGE 1 – VOORBEELDETIKET: ZINK ALS TOEVOEGINGS-MIDDEL	6
	BIJLAGE 2 – VOORBEELDETIKET: ZINK ALS GEMEDICINEERD VOORMENGSEL	7

1 Wat is het doel van het convenant zink?

In het kader van de reductie van antibioticagebruik in de dierlijke productie kan het gebruik van zinkoxide (in een hoge concentratie bij biggen na het spenen) een (tijdelijke) deeloplossing aanreiken. Om zinkoxide als gemedicineerd voormengsel geregistreerd te krijgen, bleek het strategisch belangrijk om milieumatig op zijn minst een evenwicht te kunnen aanbieden. Daarom werd samen met Minister Laruelle en Minister Onkelinx een 'Convenant Zink' ondertekend om het totale zinkgehalte in volledige diervoeders voor varkens in de afmestfase (> 23 kg) te beperken en meer specifiek de diervoeders afgezet op de Belgische markt.

2 Hoe kan dit doel bereikt worden?

Om dit te bereiken engageren mengvoederfabrikanten en zelfmengers zich om in volledige diervoeders voor varkens in de afmestfase (> 23 kg) de totale hoeveelheid zink te beperken. **110 mg totaal zink / kg** volledig diervoeder zal als **nieuwe norm** gehanteerd worden in plaats van de huidige 150 mg zink / kg volledig diervoeder (VO 1831/2003).

3 Hoe is het convenant zink tot stand gekomen?

In de schoot van het AMCRA (het kenniscentrum Antimicrobiële Resistentie en Antibioticumgebruik bij dieren) is een werkgroep "zinkoxide" gecreëerd. Die werkgroep heeft een rapport en advies geformuleerd die het gebruik van zinkoxide als geregistreerd gemedicineerd voormengsel verdedigen en waarbij tegelijkertijd een lans gebroken wordt voor een ecobalans. Vanaf 1 september 2013 zullen verschillende farmaproducten een tijdelijke vergunning krijgen voor de registratie van een zinkoxide voormengsel.

4 Wie kan dit convenant ondertekenen?

Het Convenant Zink kan enkel ondertekend worden door BEMEFA en de Vereniging van de Zelfmengers, in naam van de producenten van varkensvoerders die hen daartoe mandateren.

BEMEFA engageert zich om alle producenten die varkensvoerders afzetten op de Belgische markt te informeren, te sensibiliseren en te motiveren om aan BEMEFA het mandaat te verlenen om het convenant ook in hun naam te ondertekenen.

Concreet betekent dit leden / niet-leden en producenten gevestigd binnen en buiten België, maar met een afzet op de Belgische markt van volledige diervoeders voor varkens in de afmestfase (> 23 kg).

5 Kan ik het convenant onderschrijven zonder in mijn bedrijf zinkoxide als gemedicineerd voormengsel in te mengen?

Ja, dat kan. Voor het mandateren van BEMEFA hoeft u geen gebruik te maken van gemedicineerde voormengsels op basis van zinkoxide. Het convenant handelt enkel over het gebruik van zink als toevoegingsmiddel in volledige voeders voor varkens in de afmestfase (> 23 kg).

Dat betekent dat ook bedrijven die niet erkend zijn voor de productie van gemedicineerde voeders BEMEFA kunnen mandateren.

6 Ik wil als mengvoederfabrikant deelnemen aan het convenant Zink. Welke stappen dien ik te ondernemen?

Wanneer u met uw bedrijf het convenant wenst te onderschrijven, volstaat het BEMEFA daartoe een mandaat te verlenen. Dit kan via onze [website](#) of door contact te nemen met ons secretariaat via info@bemefa.be. Nadat u BEMEFA mandaat hebt verleend, zal uw bedrijf worden toegevoegd aan de lijst van deelnemers aan het Zinkconvenant die onder dezelfde rubriek wordt gepubliceerd.

Let op: Indien uw bedrijf over verschillende vestigingen beschikt, dient u aan te geven voor welke vestigingseenheden u mandaat wenst te verlenen.

7 Hoe haalt men een maximumgehalte van 110 mg totaal zink / kg volledig diervoeder?

Een uniforme aanpak in de sector met betrekking tot het toegevoegde gehalte aan zink is wenselijk. BEMEFA heeft de voormengselfabrikanten onderstaand vrijblijvend advies geformuleerd om het maximumgehalte van 110 mg totaal zink per kg volledig diervoeder na te streven. De voormengselfabrikanten hebben zich bereid verklaard om deze aanbeveling te volgen:

Een natuurlijke aanwezigheid van zink (via de gebruikte grondstoffen) van 45 mg / kg

Tevens heeft BEMEFA de mengvoederfabrikanten aangeraden om zo spoedig mogelijk hun leveranciers van voormengsels hierover aan te spreken, zodanig dat vanaf 1 september kon worden gestart met de nieuwe concentraties. Uiteraard geldt dit advies ook voor zelfbereide voormengsels.

8 Is een bemonstering gelinkt aan het convenant?

Het bemonsteringsplan van BEMEFA wordt naar aanleiding van het convenant Zink uitgebreid met een nieuw luik. Mengvoederfabrikanten die het convenant steunen, zijn verplicht hieraan deel te nemen. Het betreft analyses op zink in volledige diervoeders voor varkens in de afmestfase (> 23 kg). Het plan is op 9 oktober 2013 van start gegaan. Mengvoederfabrikanten die aan BEMEFA mandaat verleend hebben om het convenant ZINK te ondertekenen hebben op hun overzicht van [analyse aanvragen](#) de stalen toebedeeld gekregen. Alle informatie is terug te vinden op onze site rubriek [Voedselveiligheid > Bemonsteringsplan](#).

9 Wat is het verschil tussen toediening van zink als toevoegingsmiddel en toediening van zinkoxide onder de vorm van een gemedicineerd voormengsel?

Zink kan op verschillende manieren aan een mengvoeder worden toegediend. Enerzijds kan dit onder de vorm van een [toevoegingsmiddel](#) (eventueel via een voormengsel), anderzijds onder de vorm van een [gemedicineerd voormengsel](#). Beide toedieningswijzen vertonen duidelijke verschillen (**ook op niveau van etikettering!**) en toepassingsgebieden die hieronder kort worden samengevat.

- **Zink als toevoegingsmiddel:**

De wetgeving (VO 1831/2003) schrijft een maximale toegelaten dosis van zink voor van 150 mg/kg volledig diervoeder (het natuurlijke zinkgehalte in de grondstoffen + het toegevoegde zinkgehalte onder de vorm van een toevoegingsmiddel). Voor mengvoederfabrikanten die het convenant onderschrijven, geldt een lager maximum, namelijk **110 mg totaal zink per kg volledig diervoeder**, althans voor de productie van volledige diervoeders voor varkens in de afmestfase (> 23 kg) afgezet op de Belgische markt ([zie voorbeeldetiket 1](#)).

- **Zink onder de vorm van een gemedicineerd voormengsel:**

Begin september 2013 werden door het FAGG (Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten) (tijdelijke) vergunningen uitgereikt voor het gebruik van gemedicineerde voormengsels op basis van zinkoxide in voeders voor biggen gedurende de eerste twee weken na spenen. Een totaal gehalte van 2.500 mg zink/kg speenvoeder zal gehanteerd worden in geval van 3 vergunde gemedicineerde voormengsels (GUTAL, ZINCOCHEM en ZINKOSIN) en een totaal gehalte van 2.000 mg zink/kg speenvoeder zal gehanteerd worden in geval van het vierde vergunde gemedicineerd voormengsel (ZINCOVETO).

Volgens de FOD Volksgezondheid bevat 1kg gemedicineerd voormengsel (1.000 ppm ZnO) zo'n 800 g Zink. Dit betekent dat er (in geval van ZINCOVETO) ongeveer 2,5 kg premix/T

voeder dient te worden gedoseerd om te komen tot 2.000 ppm Zn in het voeder. In het geval van de 3 andere gemedicineerde voormengsels (GUTAL, ZINCOCHEM en ZINKOSIN) dient er 3,100 kg/T premix te worden gedoseerd om te komen tot 2.500 ppm Zn in het voeder.

Het komt er echter op neer dat fabrikanten van gemedicineerde voeders rekening moeten houden met wat er reeds in het speenvoeder aanwezig is aan zink en dit vervolgens in mindering moeten brengen van de door de dierenarts voorgeschreven dosering Zn. Aangezien deze voeders niet onder het huidig Convenant vallen, wordt er uitgegaan van een zinkgehalte (natuurlijk + als toevoegingsmiddel toegevoegd) van max. 150 ppm (vb. 50 ppm natuurlijk via de grondstoffen en 100 ppm als toevoegingsmiddel).

Dit houdt dus in dat **ZINCOVETO** slechts toegevoegd dient te worden aan **2,3 kg/T** (en niet 2,5) om te komen tot een dosering van +/- 2.000 ppm Zn (± 1.850 ppm uit het gemedicineerd voormengsel + 150 ppm in het voeder). Voor de gemedicineerde voormengsels **GUTAL**, **ZINCOCHEM** en **ZINKOSIN** dient er **2,95 kg/T** (en niet 3,100) te worden toegevoegd om te komen tot een dosering van +/- 2.500 ppm Zn (± 2.350 ppm uit het gemedicineerd voormengsel + 150 ppm in het voeder). Uit praktische overwegingen kan een dosering van **3,0 kg/T** worden gehanteerd.

Het [voorbeeldetiket 2](#) geeft aan hoe Zn dient geëtiketteerd te worden in geval van dit gemedicineerd voeder voor gespeende biggen (enerzijds Zn toegevoegd als toevoegingsmiddel en anderzijds Zn toegevoegd als actieve substantie uit een gemedicineerd voormengsel).

Gezien het hier gaat over een geregistreerd voormengsel, kan dit enkel gebruikt worden op voorschrift van een dierenarts en enkel door fabrikanten die erkend zijn voor de productie van gemedicineerde voeders.

Om te weten wie vergund is voor het op de markt brengen van deze gemedicineerde voormengsels, dient u de [lijst van vergunde gemedicineerde voormengsels](#) te raadplegen op de website van FOD Volksgezondheid of op www.bemefa.be.

10 Mag ik een gemedicineerd voeder met zinkoxide exporteren naar het buitenland (bv. Frankrijk of Nederland?)

Neen, zinkoxide is in Nederland en Frankrijk nog niet geregistreerd als gemedicineerd voormengsel (in tegenstelling tot in België).

Bijlage 1 – Voorbeeldetiket: zink als **toevoegings- middel**

Naam veevoederfabrikant

Erkennings- / toelatingsnummer:

Straat + nr

Postcode Gemeente

Tel:

E-mail:

Volledig diervoeder voor varkens in de afmestfase (> 23 kg)

NAAM VAN HET VOEDER

Gebruiksaanwijzing

...

Analytische waarborgen

...

Toevoegingsmiddelen

- **Vitaminen en provitaminen**

...

- **Sporenelementen**

E6 Zink (zinkoxide)

65 mg/kg

OF E6 Zink (zinksulfaat – monohydraat)

- **Verteringsbevorderaars**

...

Bijlage 2 – Voorbeeldetiket: zink als gemedicineerd voormengsel

Naam veevoederfabrikant

Erkennings- / toelatingsnummer:

Straat + nr

Postcode Gemeente

Tel:

E-mail:

Volledig diervoeder voor gespeende biggen

NAAM VAN HET VOEDER

Gebruiksaanwijzing

...

Analytische waarborgen

...

Toevoegingsmiddelen

- **Vitaminen en provitaminen**

...

- **Sporenelementen**

E6 Zink (zinkoxide)

100 mg/kg

OF E6 Zink (zinksulfaat – monohydraat)

- **Verteringsbevorderaars**

...

Naam veevoederfabrikant
Straat + nr
Postcode Gemeente

Erkennings- / toelatingsnummer:
Vergunningsnummer: MED

Tel:
E-mail:

Gemedicineerd voeder voor gespeende biggen

NAAM VAN HET VOEDER

Gutal / Zincochem / Zinkosin

Partijnummer: ...

Actieve stof: zinkoxide: 2.350 mg zink / kg voeder

Gebruiksaanwijzing: Ad libitum

Toedieningswijze: Oraal

Bewaring: droog bewaren

Wachttijd: ... dagen

Naam veevoederfabrikant
Straat + nr
Postcode Gemeente

Erkennings- / toelatingsnummer:
Vergunningsnummer: MED

Tel:
E-mail:

Gemedicineerd voeder voor gespeende biggen

NAAM VAN HET VOEDER

Zincoveto

Partijnummer: ...

Actieve stof: zinkoxide: 1.850 mg zink / kg voeder

Gebruiksaanwijzing: Ad libitum

Toedieningswijze: Oraal

Bewaring: droog bewaren

Wachttijd: ... dagen